

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут
«Бізнесу, економіки та менеджменту»

5198 Методичні вказівки

до написання та захисту кваліфікаційної роботи
для студентів спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
освітньої програми *«Державні та місцеві фінанси»*
всіх форм навчання

Суми
Сумський державний університет
2021

Методичні вказівки щодо написання та захисту
кваліфікаційної роботи / укладачі:
Л. Л. Гриценко, І. І. Рекуненко, Л. Б. Рябушка, Т. Г. Кубах. – Суми:
Сумський державний університет, 2021. – 42 с.

Кафедра фінансових технологій і підприємництва
ННІ «БіЕМ»

ЗМІСТ

	С.
Зміст.....	3
1. Загальні положення.....	5
2. Порядок виконання кваліфікаційної роботи бакалавра	7
2.1. Етапи та графік виконання кваліфікаційної роботи бакалавра.....	7
2.2. Визначення і затвердження теми	8
2.3. Керівництво підготовкою кваліфікаційної роботи бакалавра.....	8
2.4. Завдання для виконання кваліфікаційної роботи бакалавра.....	9
2.5. Огляд джерел науково-методичної інформації та використання фактичних даних	11
3. Структура, зміст та оформлення кваліфікаційної роботи бакалавра	12
3.1. Загальні вимоги щодо структури та змісту кваліфікаційної роботи бакалавра.....	12
3.2. Методичні вказівки до виконання та оформлення кваліфікаційної роботи бакалавра.....	15
4. Підготовлення кваліфікаційної роботи бакалавра до захисту	19
4.1. Нормоконтроль кваліфікаційної роботи бакалавра	19
4.2. Оцінювання керівником кваліфікаційної роботи бакалавра.....	20
4.3. Звіт подібності	22
4.4. Зовнішня рецензія	23
4.5. Підготовлення доповіді та презентаційних матеріалів	24
5. Захист кваліфікаційних робіт бакалавра.....	25
5.1. Порядок захисту кваліфікаційної роботи.....	25
5.2. Оцінювання кваліфікаційної роботи бакалавра	25
Додаток А. Орієнтовна тематика кваліфікаційних робіт.....	29
Додаток Б. Зразок оформлення титульного аркуша кваліфікаційної роботи бакалавра	31
Додаток В. Зразок оформлення анотації кваліфікаційної	

роботи	32
Додаток Г. Форма завдання на кваліфікаційну роботу.....	33
Додаток Д. Зразок оформлення змісту кваліфікаційної роботи	35
Додаток Е. Лист оцінювання кваліфікаційної роботи	36
Додаток Ж. Приклад зовнішньої рецензії.....	38
Додаток И. Приклад довідки про проходження нормоконтролю.....	40

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Для того щоб бути конкурентоспроможним на ринку праці сучасний випускник бакалаврату за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітньої програми «Державні та місцеві фінанси» повинен не лише знати фінансову термінологію, уміти на практиці демонструвати одержані під час навчання знання, а і вміти системно, логічно, обґрунтовано доводити свою професійну позицію до своїх колег, співробітників, які не мають фахової фінансової освіти, а також пояснювати фахову інформацію клієнтам.

Саме під час написання кваліфікаційної роботи завершується процес набуття відповідних компетентностей як загальних, так і фахових, демонструють набуті знання, уміння, здатність комунікувати, а також здатність автономно виконувати поставлені завдання та відповідати за своєчасне виконання поставлених завдань.

Кваліфікаційна робота, з одного боку передбачає самостійне розв'язання складного завдання або комплексної проблеми у сфері державних та місцевих фінансів, що супроводжується проведенням досліджень та/або застосуванням інноваційних підходів, з іншого – є формою контролю одержаних студентом у процесі навчання інтегрованих знань, набуття вмінь і навичок, необхідних для виконання професійних обов'язків.

Написання та захист кваліфікаційної роботи є завершальним етапом навчального процесу підготовки бакалаврів із освітньої програми «Державні та місцеві фінанси». В аспекті спеціальної підготовки вона покликана продемонструвати, як студент опанував комплекс дисциплін навчального плану, у розрізі професійної підготовки – продемонструвати вміння здійснювати дослідження, обирати метод та інструменти розв'язання поставленого завдання, застосовувати інноваційні підходи до їх вирішення.

Успішне виконання студентом кваліфікаційної роботи значною мірою залежить від того, наскільки він чітко уявляє собі

основні вимоги щодо змісту, структури, обсягу, форми викладення матеріалу та оформлення роботи.

Ці методичні вказівки покликані надати допомогу студентам із спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за освітньою програмою «Державні та місцеві фінанси» під час виконання кваліфікаційної роботи бакалавра, а також призначені для керівників робіт із метою визначення єдиних підходів до організації роботи студента, її виконання та захисту. Вони формулюють єдині вимоги до вибору теми, послідовності етапів виконання, змісту окремих розділів, оформлення роботи, визначають порядок захисту і критерії оцінювання.

Кваліфікаційна робота як компонента освітньої програми повинна бути спрямована на досягнення відповідних програмних результатів навчання.

Мета підготовки кваліфікаційної роботи бакалавра – студент повинен продемонструвати здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі фінансів, банківської справи та страхування, уміння застосовувати окремі методи і положення фінансової науки.

Як теоретико-прикладне дослідження кваліфікаційна робота бакалавра повинна містити глибоке теоретичне осмислення актуальної проблеми, а також обґрунтований варіант практичного її вирішення, виконаний на підставі ретельно проведеного аналізу стану фінансової системи, її суб’єктів та об’єктів.

Працюючи над кваліфікаційною роботою, студент повинен засвоїти навички правильної постановки проблеми та обґрунтування її актуальності, формулювання мети і завдань дослідження, побудови логічного плану й оптимальної структури, роботи з літературними джерелами, статистичною та обліково-фінансовою інформацією, аналізу й оцінювання різних аспектів практичної діяльності у сфері державних і місцевих фінансів, обґрунтування власних узагальнень, висновків і пропозицій.

Під час підготовки та захисту кваліфікаційної роботи студент повинен продемонструвати здатність самостійно розв’язувати складні завдання у сфері державних і місцевих фінансів, вирішувати практичні проблеми за допомогою дослідження руху

фінансових ресурсів, формування та використання капіталу, доходів і грошових фондів як на макро, так і мікрорівні.

По суті під час підготовки та захисту кваліфікаційної роботи студенти повинні продемонструвати комплекс набутих ними загальних і спеціальних компетентностей, зазначених у відповідній освітній програмі бакалаврського рівня.

2. ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

2.1. Етапи та графік виконання кваліфікаційної роботи бакалавра

Виконання кваліфікаційної роботи складається з таких основних етапів:

- 1) визначення напрямку дослідження, закріплення керівника кваліфікаційної роботи, вибір і затвердження теми;
- 2) обговорення та узгодження завдання та складання плану кваліфікаційної роботи;
- 3) огляд джерел науково-методичної та навчальної інформації, їхня систематизація і написання теоретичної частини роботи;
- 4) збирання фактичного матеріалу, звітної, статистичної фінансово-економічної та банківської інформації;
- 5) написання аналітичного розділу роботи бакалавра;
- 6) завершення написання кваліфікаційної роботи бакалавра, приведення її структури і змісту у відповідність до встановлених вимог;
- 7) оформлення кваліфікаційної роботи та проходження нормоконтролю;
- 8) подання роботи для перевірки на наявність текстових запозичень;
- 9) рецензування роботи бакалавра; подання завершеної роботи на кафедрі;

10) підготовка до публічного захисту і захист роботи.

Графік виконання кваліфікаційної роботи бакалавра затверджують на початку навчального року, а його додержання контролює керівник.

Успішне виконання кваліфікаційної роботи бакалавра залежить від чіткого додержання послідовності її виконання.

2.2. Визначення і затвердження теми

Кваліфікаційну роботу бакалавра виконують за тематикою, що відповідає освітній програмі «Державні та місцеві фінанси». Кафедра фінансових технологій і підприємництва визначає та затверджує орієнтовну тематику кваліфікаційних робіт (додаток А), яку щорічно переглядають, доповнюють і розміщують на сайті кафедри. Студенти обирають тему роботи у відповідно до напрямку їх досліджень, які вони здійснювали під час навчання. Не рекомендовано виконувати декільком студентам кваліфікаційні роботи з однакової теми на базі даних одного суб'єкта господарювання, державної, місцевої установи або організації.

Теми кваліфікаційних робіт та наукові керівники затверджує наказ ректора університету.

2.3. Керівництво підготовкою кваліфікаційної роботи бакалавра

На період підготовки кваліфікаційної роботи бакалавра кафедра призначає студенту наукового керівника його роботи. Керівник здійснює постійний контроль за діяльністю студента з підготовки його кваліфікаційної роботи, а також за додержанням графіка її виконання.

До основних функцій наукового керівника кваліфікаційної роботи належать:

– консультування студентів із питань вибору теми роботи,

розроблення її плану, підбирання літератури, науково-методичної та спеціальної інформації, підготовлена окремих розділів і розкриття змісту роботи, підготовка до захисту;

- узгодження із студентом завдання на кваліфікаційну роботу бакалавра;

- консультація щодо можливості використання і попереднього оброблення вихідних даних;

- поради щодо оформлення і презентації роботи;

- систематичний контроль за виконанням окремих етапів затвердженого графіка виконання бакалаврської роботи;

- інформування кафедри про виконання студентом кваліфікаційної роботи і випадки недодержання графіка підготовки окремих розділів і роботи загалом;

- участь в обговоренні кафедрою будь-яких питань щодо підготовки кваліфікаційних робіт і результатів їхнього захисту;

- участь у роботі комісії з попереднього захисту робіт.

Студент повинен періодично інформувати керівника кваліфікаційної роботи про процес її підготовки, консультуватися з проблемних питань, що виникли, обов'язково доводити до відома керівника інформацію про можливі відхилення від затвердженого графіка виконання роботи.

Відповідальність за теоретичне і методично завершене розроблення та висвітлення теми, якість оформлення кваліфікаційної роботи бакалавра покладена на студента.

Після отримання остаточного варіанта кваліфікаційної роботи керівник оцінює її в розрізі критеріїв, зазначених у листі оцінювання кваліфікаційної роботи бакалавра.

2.4. Завдання для виконання кваліфікаційної роботи бакалавра

Написання кваліфікаційної роботи бакалавра починається з обговорення студентом із керівником завдання на її виконання (додаток Г), у якому зазначають: тему, перелік питань, який необхідно розробити, завдання до аналітично-розрахункової частини, дату видачі завдання, термін подання студентом окремих

розділів і закінченої роботи.

Завдання для виконання кваліфікаційної роботи бакалавра формулює керівник його роботи. Базою для розроблення завдання на виконання кваліфікаційної роботи є попередній план, складений студентом. Його обов'язково необхідно обговорити та узгодити з керівником. План повинен відповідати темі дослідження, мати чітку логіку поєднання теоретико-методичної та аналітичної частин.

Для полегшення виконання науково-методичних і прикладних досліджень студентами, формування в них комплексу навичок організації самостійної роботи в завданні насамперед необхідно визначитися з розумінням об'єкта, предмета, мети та завдань кваліфікаційної роботи.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, які породжують проблемну ситуацію. Не потрібно називати об'єктом дослідження конкретне підприємство, організацію, установу або їхні структурні підрозділи.

Предмет дослідження деталізує конкретну проблему в межах об'єкта дослідження. Це те, що перебуває в межах об'єкта і на що спрямовано увагу в процесі підготовки кваліфікаційної роботи. Предмет визначає тему дослідження. Об'єкт, предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як ціле і його частина. Так, наприклад, для теми «Фінансове забезпечення інститутів місцевого самоврядування» об'єкт дослідження може бути визначений як «сукупність економічних відносин, що виникають у процесі фінансового забезпечення інститутів місцевого самоврядування», а предмет – «теоретичні положення та практичний інструментарій фінансового забезпечення інститутів місцевого самоврядування».

Мета кваліфікаційної роботи бакалавра – це очікуваний кінцевий результат, що зумовлює загальну спрямованість і логіку дослідження. Наприклад, для теми «Фінансове забезпечення інститутів місцевого самоврядування» метою кваліфікаційної роботи є вивчення теоретичних засад і практичних рекомендацій щодо аналізу та оцінювання фінансового забезпечення інститутів місцевого самоврядування. Завдання до кваліфікаційної роботи

розкривають мету та зміст предмета дослідження. Для формулювання завдань зазвичай використовують слова типу: дослідити, узагальнити, систематизувати, з'ясувати, уточнити, визначити, розробити, одержати, спрогнозувати, обґрунтувати, запропонувати тощо. Завдання для виконання кваліфікаційної роботи підписують студент і керівник його роботи, а потім у призначений термін студент ці завдання подає на затвердження завідувачеві кафедри. Завдання для виконання кваліфікаційної роботи оформлюють одним примірником, який видають студентові. Цей примірник студент розміщує у кваліфікаційній роботі після анотації. Невиконання завдання або ж систематичне відхилення від календарного регламенту є підставою для недопущення студента до захисту кваліфікаційної роботи бакалавра.

2.5. Огляд джерел науково-методичної інформації та використання фактичних даних

Відповідно до обраної теми студент здійснює пошук, систематизацію і ретроспективний аналіз джерел науково-методичної інформації: монографій, авторефератів дисертацій, підручників і посібників, публікацій у періодичних фахових виданнях, інформації з мережі «Інтернет». Глибину ретроспективного аналізу фахових науково-методичних джерел визначено потребами дослідження з оптимальною кількістю 35 - 40 джерел.

Підготовка кваліфікаційної роботи бакалавра передбачає узагальнення нормативно-правової бази з питань обраної теми студентом, а саме: законів України, указів Президента України, постанов та розпоряджень Кабінету Міністрів, нормативних документів органів державної та місцевої влади, нормативної бази державних регуляторів.

Джерелами фактичної інформації є планові та звітні показники фінансово-господарської діяльності, документація статистичної, бухгалтерської і поточної звітності, інформація з офіційних сайтів органів державної та місцевої влади, державних регуляторів, Міністерства фінансів України, Державного комітету статистики України та ін.

3. СТРУКТУРА, ЗМІСТ ТА ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

3.1. Загальні вимоги щодо структури та змісту кваліфікаційної роботи бакалавра

Кваліфікаційну роботу бакалавра виконують у вигляді спеціально підготовленого рукопису у твердому переплетенні, який містить результати оригінального дослідження, що характеризується певною логікою побудови, послідовністю і завершеністю.

До структури кваліфікаційної роботи повинні входити такі елементи в зазначеній послідовності:

- титульний аркуш (додаток Б);
- анотація (додаток В);
- завдання на кваліфікаційну роботу (див. додаток Г);
- зміст (додаток Д);
- вступ;
- основна частина (може складатися із 3–5 пунктів);
- висновки;
- список використаної літератури;
- додатки.

Під час підготовки кваліфікаційної роботи для освітнього ступеня «бакалавр» необхідно дотримуватися певних вимог (табл. 1).

До кваліфікаційної роботи додають:

- довідку про результати проходження нормоконтролю щодо дотримання вимог оформлення;
- протокол аналізу звіту подібності науковим керівником (перевірка на плагіат);
- зовнішня рецензія на кваліфікаційну роботу;
- лист оцінювання кваліфікаційної роботи.

Таблиця 1 – Загальні вимоги до кваліфікаційних робіт освітнього ступеня «бакалавр»

Елементи кваліфікаційної роботи	Вимоги
Титульний аркуш	Обсяг – 1 сторінка (додаток Б)
Анотація	Обсяг – 1–2 сторінки (додаток В)
	Містить такі обов’язкові елементи: <ul style="list-style-type: none"> - актуальність теми дослідження; - мета кваліфікаційної роботи; - об’єкт дослідження; - предмет дослідження; - основний результат роботи; - ключові слова (3–5); - кількісний склад елементів роботи (сторінок (з урахуванням додатків), таблиць, рисунків, джерел інформації, додатків)
Завдання на кваліфікаційну роботу	Обсяг – 2 сторінки (див. додаток Г)
Зміст	Обсяг – 1 сторінка (див. додаток Д)
Вступ	Обсяг – 2 сторінки
	Охоплює такі обов’язкові елементи: <ul style="list-style-type: none"> - актуальність теми дослідження; - мета кваліфікаційної роботи; - завдання дослідження; - об’єкт дослідження; - предмет дослідження; - методи дослідження; - інформаційна база дослідження

Продовження таблиці 1

Елементи кваліфікаційної роботи	Вимоги	
Основна частина	Обсяг – 25–30 сторінок (без титульного аркуша, реферату, завдання на кваліфікаційну роботу, змісту, вступу, висновків, списку використаної літератури і додатків)	
	Варіанти можливої структури кваліфікаційної роботи та змістовне її наповнення	
	<p>Теоретико-методичне висвітлення теми:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обсяг (від 30 % до 50 % від обсягу основної частини); - структура – 1–2 пункти 	<p>У теоретичному блоці викладають основні теоретичні й методичні положення теми дослідження (розкривають зміст економічних категорій, наводять класифікацію або структуру, розглядають методи аналізу та оцінювання), подають огляд літературних джерел, нормативної бази з даної проблематики, а також визначають власне ставлення автора до дискусійних і невирішених питань. Теоретична частина кваліфікаційної роботи певною мірою має реферативний характер, тому необхідно звернути увагу на необхідність посилання на використані джерела інформації</p>
<p>Аналітично-конструктивне висвітлення теми:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обсяг (від 50 % до 70 % від обсягу основної частини); - структура – 2–3 пункти 	<p>У другому (аналітичному) блоці студент повинен виконати поглиблений аналіз стану досліджуваної проблеми. Аналітична частина повинна бути максимально насиченою фактичною інформацією, що відображає фінансово-економічну ситуацію не менше ніж за 5 останніх років відповідно до обраної теми. Ці матеріали потрібно оформити у вигляді таблиць, графіків, діаграм і обов'язково їх проаналізувати. Результати такого аналізу дозволять виявити тенденції і причини змін певних показників і сформулювати напрями вирішення існуючих проблем опираючись на офіційні фактичні дані. Характер і зміст запропонованих рекомендацій, повинні ґрунтуватися на висновках і результатах проведеного аналізу</p>	
Висновки	Обсяг – 2 сторінки	
	У висновках стисло узагальнюють основні результати дослідження, лише за необхідності зазначаючи, у якому пункті основної частини міститься докладна аргументація	
Список використаних джерел	Обсяг – оптимально 35 - 40 джерел	

3.2. Методичні вказівки щодо виконання та оформлення кваліфікаційної роботи бакалавра

Титульний аркуш є першою сторінкою кваліфікаційної роботи і містить основні дані про бакалаврську роботу та її автора. Титульний аркуш оформлюють за визначеною формою (див. додаток Б).

Анотація призначена для короткого ознайомлення з роботою і повинна передавати у стислій, інформативній формі її основний зміст і результати (див. додаток В).

Детальне роз'яснення основних вимог щодо структури та правил оформлення студентами бакалаврських кваліфікаційних робіт наведено в методичних вказівках.

Методичні вказівки щодо структури та правил оформлення студентських робіт / укладач А. Г. Бухтіарова. – Суми : Сумський державний університет, 2019. – 29 с.

Зміст рекомендовано складати простий, його розміщують із нової сторінки. Він містить послідовний перелік структурних елементів кваліфікаційної роботи, назви пунктів із зазначенням номерів початкових сторінок. Розряди номерів сторінок розміщують один під одним. Закінчення назв елементів змісту відокремлюють від номера сторінки крапками.

Назви пунктів повинні бути стислими і зрозумілими, літературно грамотними, тісно пов'язаними з назвою кваліфікаційної роботи, але не повторювати її.

У **вступі** до кваліфікаційної роботи формулюється теоретична і практична актуальність теми. Як обґрунтування доцільності розроблення теми чітко характеризуються зовнішні прояви відповідної фінансово-кредитної проблеми в сучасних умовах розвитку національної економіки на мікро- та макрорівнях, стан її розв'язання в економічній науці та практиці реалізації фінансових відносин.

Для цього варто оцінити ступінь вивченості досліджуваної проблеми, зазначити, які аспекти даної проблеми теоретично і практично вирішені, а які є дискусійними. Характеризуючи стан

наукових робіт з обраної тематики, потрібно назвати вчених, які зробили значний внесок у її розроблення. Потім сформулювати мету кваліфікаційної роботи і основні завдання, які необхідно виконати для її досягнення.

Завдання, які ставлять у вступі до кваліфікаційної роботи, повинні відповідати меті дослідження. Формулювання завдань можна подати, використовуючи слова типу: дослідити..., узагальнити..., систематизувати..., уточнити..., визначити..., розробити..., спрогнозувати..., обґрунтувати пропозиції... тощо. Зазвичай на основі завдань дослідження будують структуру кваліфікаційної роботи, тобто завдання роботи повинні відповідати змісту кваліфікаційної роботи.

Після цього необхідно визначити об'єкт і предмет дослідження.

Важливу роль під час написання кваліфікаційної роботи відіграють вибрані методи вирішення завдань, що дозволяють досягти поставленої мети. У вступі потрібно назвати методи дослідження, які використовуються: наукова абстракція, індукція та дедукція, аналіз та синтез, логічне узагальнення, порівняльний і статистичний аналіз, логіко-історичний метод, метод аналогій, кореляційний і багатофакторний регресійний аналіз; групування та інші.

Методи дослідження бажано подавати в розрізі практичних аспектів їхнього застосування, із зазначенням для вирішення яких саме завдань їх використовують. У вступі також наводять узагальнену характеристику інформаційної бази, на основі вивчення якої була написана кваліфікаційна робота.

Далі необхідно визначити практичне значення одержаних результатів, тобто висвітлити напрямки їхнього практичного застосування. За наявності в студента публікацій на тему кваліфікаційної роботи, а також участі в науково-практичних конференціях, семінарах у вступі також потрібно навести відповідні відомості про апробацію результатів дослідження. **Основна частина кваліфікаційної роботи бакалавра може складатися із трьох–п'яти пунктів. Конкретну структуру та зміст кваліфікаційної роботи визначають залежно від теми**

дослідження, студент узгоджує їх із керівником кваліфікаційної роботи.

Пропонують такі загальні вимоги до наповнення кваліфікаційної роботи бакалавра.

Теоретична частина роботи може містити сутнісну характеристику, категоріальний апарат проблематики дослідження, критичний огляд наукової думки і нормативної бази щодо стану об'єкта дослідження. Також доцільно викласти методологію аналізу, порівняти наявні методики (методичні принципи), виявити їх переваги та недоліки; дослідити галузеві особливості методичних підходів тощо.

Студент повинен розкрити сучасний стан наукової думки в галузі проблем досліджуваної теми, проаналізувати різні теорії і погляди, зробити критичний огляд відповідних наукових джерел (монографій, авторефератів дисертацій, наукових статей тощо), навести відповідний аналіз основних категорій і понять, висловити й обґрунтувати своє ставлення, сформулювати проблемні питання. Використання літературних джерел повинно супроводжуватися обов'язковим посиланням на них. Опрацьовуючи літературу, не варто повністю цитувати прочитаний текст.

Аналітичний блок кваліфікаційної роботи передбачає системне дослідження фінансової ситуації, що відповідає обраній темі, у вітчизняній практиці та, можливо, за кордоном. Під час виконання необхідно використовувати фактичні матеріали, зокрема зібрані під час проходження практики, та статистичні дані з офіційних джерел. Використовувані матеріали повинні бути досить повними і достовірними, щоб на їхній основі можна було проаналізувати стан справ, розкрити резерви і намітити шляхи їхнього використання, а також усунути виявлені недоліки в організації фінансових відносин.

Результати аналізу та фінансово-економічної діагностики необхідно подавати у вигляді аналітичних таблиць або графіків, діаграм, у яких подано динаміку досліджуваних фінансових і техніко-економічних показників за декілька останніх років (тривалість періоду залежить від теми дослідження, потреб досягнення поставлених завдань). За допомогою аналізу потрібно

виявити позитивні сторони та недоліки в організації фінансової діяльності, шляхи покращання ситуації. Результати аналізу є основою для розроблення пропозицій щодо визначення методів і напрямів подолання наявних фінансових проблем у сфері держаних та місцевих фінансів.

Для дослідження стану, динаміки і структури різних фінансово-кредитних явищ бажано використовувати методи фінансового аналізу, фундаментального і технічного аналізу, оптимізації соціально-економічних процесів, а також пакети прикладних комп'ютерних програм, зокрема можливості аналізу даних у табличних процесорах Excel, Statistica, R тощо.

Кожний пункт кваліфікаційної роботи завершується короткими висновками, у яких висвітлюються результати теоретико-методичних напрацювань з обраної теми; узагальнюють основні тенденції динаміки розвитку, проблеми і недоліки у функціонуванні об'єкта дослідження; визначають основні причини їхнього виникнення та можливості усунення; узагальнюють розроблені рекомендації та пропозиції.

У висновках студент у логічній послідовності повинен узагальнити результати кваліфікаційної роботи, стисло сформулювати основні положення і пропозиції за кожним пунктом роботи. Водночас зазначити особистий внесок одержаних результатів, а також найбільш важливі з них і рекомендації щодо їхнього використання. Формулюючи висновки, студент повинен зацентувати увагу на кількісних і якісних характеристиках одержаних результатів, обґрунтувати їхню достовірність.

У списку використаних джерел потрібно навести бібліографічний опис джерел інформації відповідно до чинних стандартів.

Додатки можуть містити, наприклад, проміжні математичні обґрунтування, формули і розрахунки; таблиці допоміжних цифрових даних; копії фінансової звітності, витяги із звітних матеріалів, виробничі плани і програми; інструкції й методики, опис алгоритмів і програм розв'язування задач; ілюстрації допоміжного характеру та ін. За змістом склад додатків не регламентовано, оскільки він може бути різним.

Кваліфікаційна робота повинна бути виконана й оформлена з дотриманням всіх технічних вимог до наукових робіт, викладених у національних стандартах 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання» та ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

4.ПІДГОТОВЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА ДО ЗАХИСТУ

4.1. Нормоконтроль кваліфікаційної роботи бакалавра

Для забезпечення належної якості виконання кваліфікаційна робота бакалавра підлягає обов'язковому нормоконтролю з дотриманням установлених вимог оформлення.

Нормоконтроль кваліфікаційних робіт здійснюють керівники кваліфікаційних робіт або призначені завідувачем кафедри співробітники.

За результатами перевірки студенту видають довідку про проходження нормоконтролю встановленого зразка (додаток І), у якій зазначено відповідність оформлення окремих елементів кваліфікаційної роботи бакалавра встановленим вимогам.

Студент зобов'язаний упродовж 1–2 днів після проходження нормоконтролю усунути зауваження щодо оформлення кваліфікаційної роботи.

Керівник кваліфікаційної роботи, оцінюючи роботу, ураховує якість її оформлення та ступінь доопрацювання за зауваженнями.

Кваліфікаційні роботи, що пройшли нормоконтроль, після усунення зауважень щодо їхнього оформлення можуть бути подані до друкарні для брошурування. **Рішення про готовність**

до брошурування кваліфікаційної роботи ухвалює керівник кваліфікаційної роботи.

На внутрішньому боці обкладинки вклеюють конверт, у який вкладають документи, що додають до кваліфікаційної роботи.

4.2. Оцінювання керівником кваліфікаційної роботи бакалавра

Згідно із графіком повністю завершено, оформлену відповідно до вимог і підписану кваліфікаційну роботу студент подає керівникові для оцінювання. Науковий керівник кваліфікаційної роботи заповнює лист оцінювання встановленого зразка (додаток Е), у якому відображається формування оцінювання в розрізі передбачених критеріїв оцінювання виконання кваліфікаційної роботи.

Максимальна оцінка кваліфікаційної роботи становить 60 балів. Під час формування оцінки кваліфікаційної роботи керівник повинен орієнтуватися на таку шкалу оцінювання критеріїв (табл. 2).

Таблиця 2 – Критерії оцінювання керівником кваліфікаційної роботи бакалавра

Критерій оцінювання	Максимальна кількість балів
I. Оцінювання змістовних аспектів кваліфікаційної роботи бакалавра	
<i>Загальний рівень розкриття теми (відповідність виконаної кваліфікаційної роботи затвердженому завданню, повнота та рівень вирішення завдань дослідження, досягнення поставленої мети):</i> 1 – сформульована мета роботи не відповідає темі дослідження та затвердженому завданню; поставлені завдання виконані не більше ніж на 20 %; 2 – нечітко сформульована мета кваліфікаційної роботи; поставлені завдання виконані на 40 %; 3 – мета дослідження сформульована відповідно до теми дослідження, завдання виконані не більше ніж на 60 %; 4 – мета дослідження загалом досягнута, поставлені завдання виконані не в повному обсязі, не більше ніж 80 %; 5 – робота повністю відповідає темі, всі завдання дослідження вирішені, поставлена мета досягнута	5

Продовження таблиці 2

Критерій оцінювання	Максимальна кількість балів
<p>Відповідність кваліфікаційної роботи зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа і страхування» програмним результатам навчання.</p> <p>Кваліфікаційна робота демонструє, що студент :</p> <p>1 – знає і розуміє теоретичні основи та принципи фінансової науки;</p> <p>2 – уміє абстрактно мислити, застосовує аналіз і синтез для виявлення ключових характеристик суб'єктів фінансових систем;</p> <p>3 – знає загальнонаукові та спеціальні методи дослідження фінансових процесів;</p> <p>4 – ідентифікує джерела та розуміє методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирає та аналізує необхідну фінансову інформацію, розраховує показники, що характеризують стан фінансових систем;</p> <p>5 - володіє методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем;</p> <p>6 – застосовує спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти;</p> <p>7 – аналізує фінансову звітність і здатний правильно інтерпретувати одержану інформацію;</p> <p>8 – застосовує набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань і змістовно інтерпретує одержані результати</p>	<p>40</p> <p>(кожен пункт оцінюється від 0 до 5 балів)</p>
<p>II. Оцінювання організаційних аспектів кваліфікаційної роботи</p>	
<p>Додержання графіка виконання кваліфікаційної (бакалаврської) роботи:</p> <p>1 – систематичне порушення термінів, що призвело до неподання керівнику вчасно кваліфікаційної роботи;</p> <p>2 – порушення термінів подання окремих частин роботи;</p> <p>3 – порушення терміну подання роботи для нормо - контролю;</p> <p>4 – порушення терміну подання роботи керівнику після усунення зауважень, що були виявлені під час проходження нормоконтролю;</p> <p>5 – повне і своєчасне дотримання термінів підготовки та подання роботи до захисту</p>	<p>5</p>
<p>Відповідність роботи вимогам нормоконтролю:</p> <p>0 – зауваження щодо оформлення роботи після проходження нормоконтролю не враховано, їхня кількість більша ніж 4;</p> <p>1 – після виправлення зауважень за підсумками нормоконтролю в роботі залишилося не більше ніж 4 порушення встановлених правил оформлення;</p> <p>2 – після виправлення зауважень за підсумками нормоконтролю в роботі залишилося не більше ніж 3 порушення встановлених правил оформлення;</p>	<p>5</p>

Продовження таблиці 2

Критерій оцінювання	Максимальна кількість балів
Відповідність роботи вимогам нормоконтролю: 3 – після виправлення зауважень за підсумками нормоконтролю в роботі залишилися 1–2 порушення встановлених правил оформлення; 4 – усі зауваження щодо оформлення роботи після проходження нормоконтролю виправлено; 5 – додержання усіх правил оформлення на час проведення нормоконтролю;	5
Результат зовнішнього рецензування: 0 – негативна рецензія; 1 – позитивна рецензія з більше ніж 3 зауваженнями; 2 – позитивна рецензія із 3 зауваженнями; 3 – позитивна рецензія із 2 зауваженнями; 4 – позитивна рецензія із 1 зауваженням; 5 – позитивна рецензія без зауважень	5
Разом максимальна кількість балів	60 балів

Кожний критерій оцінюють дискретно, згідно з наведеними в таблиці варіантами можливої кількості балів, зважаючи на наявність або відсутність зауважень за цим критерієм, їхній характер і кількість.

4.3. Звіт подібності

Відповідно до Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у Сумському державному університеті № 0160-І від 22 лютого 2019 року перевірку академічних текстів на плагіат проводять за допомогою програмного забезпечення Strike Plagiarism. Факт перевірки кваліфікаційної випускної роботи на наявність збігів засвідчує підписом керівник роботи на титульному аркуші, а також оформлює відповідний протокол аналізу звіту подібності, який був згенерований Системою виявлення і запобігання плагіату.

Протокол аналізу містить інформацію про автора роботи та назву кваліфікаційної роботи, а також інформацію про два критерії подібності та коефіцієнта тривожності. Коефіцієнт тривожності

визначає кількість слів, які містять літери з інших алфавітів, що може бути свідченням спроби приховати запозичений текст.

Після аналізу Звіту подібності керівник кваліфікаційної роботи констатує одне з таких тверджень:

– виявлені в роботі запозичення є сумнійними і не мають ознак плагіату. Зважаючи на це, визнаю роботу самостійною і допускаю її до захисту;

– виявлені в роботі запозичення не мають ознак плагіату, але їхня надмірна кількість викликає сумніви щодо цінності роботи по суті й відсутності самостійності її автора. Зважаючи на це, роботу необхідно знову відредагувати для обмеження запозичень;

– виявлені в роботі запозичення є недобросовісними і мають ознаки плагіату або в ній містяться навмисні спотворення тексту, що свідчить про спроби приховування недобросовісних запозичень. Зважаючи на це, не допускаю роботу до захисту.

4.4. Зовнішня рецензія

Для одержання незалежної об'єктивної оцінки кваліфікаційної роботи бакалавра здійснюють її зовнішнє рецензування. Рецензію оформлюють за шаблоном, наведеним у додатку Ж. Рецензент зобов'язаний оцінити роботу за переліком, зазначеним у критеріях шаблону.

У разі зниження максимальних балів, зазначених у п. 1 - 5 рецензент повинен зазначити недоліки, що призвели до такого зниження. Одержану кількість балів переводять у національну шкалу оцінювання.

Рецензія завершують загальним висновком про рівень роботи, її відповідність або невідповідність установленим вимогам, оцінкою за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно або незадовільно), її рекомендацією (нерекомендацією) до публічного захисту.

Рецензент засвідчує інформацію, подану в рецензії, особистим підписом і за наявності печаткою.

4.5. Підготовлення доповіді та презентаційних матеріалів

Остаточну оцінку роботи визначають за результатами її публічного захисту на засіданні екзаменаційної комісії (ЕК).

Студент готує для захисту доповідь, презентацію та за потреби роздатковий матеріал для членів ЕК. Доповідь повинна бути стислою, конкретною, з послідовним зверненням до демонстраційних матеріалів. Зміст доповіді та склад презентаційних матеріалів необхідно узгодити з керівником кваліфікаційної роботи магістра.

Щодо структури, доповідь можна поділити на три частини. У першій частині доповіді основними моментами є повтор вступу до роботи, де обґрунтовують актуальність обраної теми, дають характеристику наукової проблеми, формулюють мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження. У другій, найбільшій частині доповіді, характеризують у логічній послідовності одержані теоретичні та практичні результати. Закінчують доповідь загальними висновками за темою роботи бакалавра. Основні результати дослідження бажано подати у вигляді графіків, таблиць, діаграм, які дозволять краще викласти матеріал доповіді.

У складі презентаційних матеріалів корисним є слайд, що коротко характеризує актуальність, мету, завдання і практичну цінність кваліфікаційної роботи, у якому комплексно характеризується загальна схема й логіка дослідження. Для успішної презентації кваліфікаційної роботи студентів рекомендують заздалегідь скласти короткі тези (орієнтовно до 4 сторінок), а також пройти попередній захист.

Попередній захист кваліфікаційних робіт організовують за рішенням кафедри. Його мета – набуття навичок ефективної презентації роботи, раціональний розподіл виділеного на доповідь часу, правильне розставлення акцентів на основних результатах виконаної роботи.

5. ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ БАКАЛАВРА

5.1. Порядок захисту кваліфікаційної роботи

Присвоєння кваліфікації за спеціальністю «Фінанси, банківська справа та страхування» освітньої програми «Державні та місцеві фінанси» проводить екзаменаційна комісія (далі ЕК) за результатами обов'язкового публічного захисту.

Захист кваліфікаційних робіт бакалаврів проходить на засіданнях ЕК.

На початку захисту секретар ЕК коротко повідомляє присутніх про особу бакалавра, який буде захищатися, тему його кваліфікаційної роботи, висновки керівника та рецензента про доцільність допущення роботи до захисту, можливість присвоєння відповідної кваліфікації та надані ними попередні оцінки.

Для доповіді студентові надають до 10 хвилин часу. Під час доповіді студент повинен: охарактеризувати проблемну ситуацію, обґрунтувати ухвалений варіант вирішення проблеми, практичну значущість результатів.

Крім доповіді, захист передбачає відповіді студента на питання членів ЕК. У своїх відповідях студент повинен продемонструвати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців у фінансовій сфері діяльності.

5.2 Оцінювання кваліфікаційної роботи бакалавра

Критерії оцінювання робіт бакалаврів є використання ЕК для виявлення відповідності професійних компетентностей студента вимогам освітньо-професійної програми.

Результати захисту обговорює ЕК на закритому засіданні. У разі незгоди з оцінкою здобувач вищої освіти має право подати апеляцію.

Для підсумкового оцінювання кваліфікаційних робіт застосовують 100-бальну шкалу. Одержану студентом підсумкову

оцінку одночасно фіксують у протоколі засідання ЕК за 100-бальною шкалою та національною шкалою оцінювання.

Підсумкову оцінку кваліфікаційної роботи бакалавра формують як суму оцінки керівника (максимально – 60 балів) та оцінки захисту кваліфікаційної роботи (максимально – 40 балів).

Максимальна кількість балів, яку може одержати студент під час захисту кваліфікаційної роботи, становить 40 балів.

У таблиці 3 подані рекомендовані критерії та шкала підсумкового оцінювання захисту кваліфікаційних робіт, якими може керуватися ЕК.

Таблиця 3 – Критерії оцінювання захисту роботи бакалавра ЕК

Критерій оцінювання	Максимальна кількість балів
<p><i>Теоретична та практична цінність результатів кваліфікаційної роботи бакалавра (рівень узагальнення наявних теоретичних підходів, методів і методик, використання сучасних та оригінальних методів дослідження, глибина аналітичного вивчення стану прояву проблеми на об'єкті дослідження, відсутність помилок у розрахунках):</i></p> <p>5 – результати роботи мають певну теоретичну та практичну цінність, але є поверхневими та недостатньо обґрунтованими;</p> <p>10 – результати роботи мають теоретичну та практичну цінність, обґрунтовані, відповідають стану сучасного вивчення проблеми, проте в роботі не використані сучасні методи і технології дослідження особливостей реального об'єкта;</p> <p>15 – результати роботи мають теоретичну та практичну цінність, якісно обґрунтовані на основі аналізу статистичних даних, фінансово - економічних показників, а також за допомогою вивчення та узагальнення чинних теоретичних підходів і практичних методик; використані сучасні та оригінальні методи дослідження</p>	15
<p><i>Презентація кваліфікаційної роботи бакалавра (якість викладення змісту роботи в доповіді, стиль викладення, мовна грамотність, якість демонстраційного матеріалу):</i></p> <p>3 – доповідь не містить чіткої структури та логіки розкриття. Текст доповіді прочитано. Ілюстративний матеріал не узгоджено з текстом доповіді, він не розкриває результатів дослідження та проблематики теми. Істотно порушено часовий регламент тривалості доповіді;</p>	

Продовження таблиці 3

Критерій оцінювання	Максимальна кількість балів
<p>6 – у доповіді частково відображено основні змістовні аспекти роботи. Студент не знає вільно тему та матеріали дослідження (текст доповіді переважно було прочитано). Ілюстративний матеріал частково розкриває результати та проблематику дослідження. Слайди не узгоджені з текстом доповіді. Незначне відхилення від часового регламенту тривалості доповіді;</p> <p>8 – доповідь загалом структурована, дотримано логіку розкриття основних змістовних аспектів роботи. Студент демонструє знання теми та матеріалів дослідження. Проте ілюстративний матеріал неповністю розкриває результати та проблематику дослідження. Часовий регламент тривалості доповіді додержано;</p> <p>10 – у доповіді стисло, конкретно та в логічній послідовності відображено всі основні змістовні аспекти кваліфікаційної роботи бакалавра. Студент демонструє вільне знання теми та матеріалів дослідження, грамотно використовує понятійно-категоріальний апарат, методи дослідження, демонстраційний матеріал. Слайди узгоджено з текстом доповіді. Додержано часовий регламент тривалості доповіді</p>	10
<p><i>Відповіді на поставлені запитання, вміння вести дискусію (вміння студента стисло, змістовно, переконливо, аргументовано відповідати на поставлені запитання, а також на зауваження керівника і рецензента):</i></p> <p>0 – студент не дав відповіді на поставлені запитання та зауваження;</p> <p>5 – відповіді на запитання були поверхневими, були помилки, що вказували на нерозуміння теоретичних і практичних аспектів теми роботи;</p> <p>10 – відповіді були правильними, але в аргументації допущені окремі неточності, з'ясовані під час дискусії;</p> <p>15 – студент стисло, змістовно, переконливо, аргументовано відповів на запитання, а також на зауваження керівника і рецензента. Виявив вміння аргументовано висловлювати власну думку та вести дискусію</p>	15

Оцінку захисту кваліфікаційної роботи за кожним критерієм формують як середнє арифметичне з оцінок, виставлених членами ЕК. Загальну оцінку захисту кваліфікаційної роботи визначають як суму балів, одержаних за кожним із передбачених критеріїв.

Переведення результатів 100-бального оцінювання в 4-бальне і літерні символи ECTS здійснюють за таблицею відповідності

(табл. 4).

Рішення про присвоєння студентові кваліфікації бакалавра з фінансів, банківської справи та страхування і про загальну оцінку роботи ухвалюють на закритому засіданні ЕК відкритим голосуванням. Результати засідання ЕК оголошує голова в день захисту після оформлення протоколу засідання.

Таблиця 4 – Шкала оцінювання 100-бальна

Сума балів за шкалою університету	Оцінка за національною шкалою
90–100	5 (відмінно)
82–89	4 (добре)
74–81	
64–73	3 (задовільно)
60–63	
35–59	2 (незадовільно)
0–34	2 (неприйнятно)

ДОДАТОК А

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

1. Сучасний стан і тенденції розвитку фінансової системи України та її складових.
2. Фінансовий механізм регулювання економіки України.
3. Сучасний стан і тенденції розвитку фінансової політики держави та інструменти її реалізації.
4. Сучасний стан і тенденції розвитку бюджетної політики держави.
5. Сучасний стан і тенденції розвитку фіскальної політики держави.
6. Фінансове забезпечення галузей соціальної сфери.
7. Сучасний стан і тенденції розвитку державного фінансового господарства.
8. Державний бюджет, бюджетний устрій і бюджетна система, бюджетний процес.
9. Система доходів і видатків бюджету, їхня оптимізація.
10. Бюджетний дефіцит і система дефіцитного фінансування.
11. Управління державним боргом і пріоритети розвитку боргової політики.
12. Напрямки розвитку програмно-цільового методу бюджетного процесу.
13. Сучасний стан і тенденції розвитку місцевих фінансів і система місцевого оподаткування.
14. Формування місцевих бюджетів в умовах децентралізації.

15. Державні та недержавні фонди цільового призначення.
16. Державний фінансовий моніторинг.
17. Фінансова безпека держави, суб'єктів підприємництва та фінансових інститутів.
18. Оподаткування як активний елемент фіскальної політики держави.
19. Державний кредит і державний борг, система управління внутрішнім і зовнішнім державним боргом.
20. Система управління фіскальними ризиками.
21. Діяльність держави на фінансовому ринку.
22. Державне регулювання та саморегулювання фінансового ринку.
23. Транспарентність публічних фінансів в Україні.
24. Інвестиційна діяльність, реальні та фінансові інвестиції в системі державно-приватного партнерства.
24. Формування поведінкових фінансів і напрями їхнього розвитку.
25. Основи фінансового менеджменту суб'єкта господарювання державної сфери.
26. Особливості здійснення публічних закупівель.
27. Система фінансової децентралізації в Україні.
28. Напрямки диджиталізації державних фінансів.
29. Партисипаторний бюджет громади.
30. Запозичення та гарантії державних і місцевих органів влади.

ДОДАТОК Б
ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОГО АРКУША
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра фінансових технологій і підприємництва

(прізвище, ім'я, по батькові)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

(назва кваліфікаційної роботи магістра)

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(шифр і назва спеціальності)

Студента (ки) _____ курсу _____
(номер курсу) (ініціали, прізвище)

групи _____
(шифр групи)

Подано на здобуття освітнього ступеня бакалавр.

Кваліфікаційна робота бакалавра містить результати власних досліджень.

Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело _____

(підпис)

(ініціали та прізвище здобувача)

Керівник _____
(посада, науковий ступінь) (підпис) (ініціали, прізвище)

Суми 20_____

ДОДАТОК В
ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ АНОТАЦІЇ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи бакалавра

на тему «ТЕМА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ»

студента _____

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

Два вільні рядки: розмір шрифту – 14 pt, міжрядковий інтервал – 1,5.

Актуальність теми кваліфікаційної роботи

Мета кваліфікаційної роботи

Об'єкт дослідження

Предмет дослідження

Основний результат роботи

Ключові слова: (3–5 слів або словосполучень)

Основний зміст кваліфікаційної роботи викладено на ___ сторінках, з яких список використаної літератури із ___ найменувань. Робота містить ___ таблиць, ___ рисунків, а також ___ додатків.

Рік захисту роботи – 20 ___ рік

ДОДАТОК Г

ФОРМА ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту

Кафедра фінансових технологій і підприємництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

(науковий ступінь, учене звання)

(підпис) (ініціали, прізвище)

«__» _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА
за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(шифр)

(назва)

студенту _____ курсу групи _____

(номер курсу)

(шифр групи)

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

1. Тема роботи _____

затверджена наказом по СумДУ № ____ від «__» _____ 20__ року.

2. Термін подання студентом закінченої роботи «__» _____ 20__ року.

3. Мета кваліфікаційної роботи _____

4. Об'єкт дослідження _____

5. Предмет дослідження _____

6. Кваліфікаційну роботу виконано за матеріалами _____

7. Орієнтовний план кваліфікаційної роботи, терміни подання розділів керівникові та зміст завдань для досягнення поставленої мети.

Продовження додатка Г

№ пор.	Назва розділу	Термін подання

Зміст завдань для виконання поставленої мети кваліфікаційної роботи бакалавра:

8. Консультації щодо виконання роботи:

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1			
2			
3			

9. Дата видачі завдання : «__» _____ 20__ року

Керівник кваліфікаційної роботи _____
(підпис)

(ініціали, прізвище)

Завдання до виконання одержав _____
(підпис)

(ініціали, прізвище)

ДОДАТОК Д

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ЗМІСТУ

КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТ

Два пусті рядки: розмір шрифту – 14 pt, міжрядковий інтервал – 1,5.

С.

Перелік скорочень, умовних позначень, одиниць і термінів.....	4	
Вступ.....	5	
1 Теоретичні засади фінансового забезпечення інститутів місцевого самоврядування.....	7	
2 Аналіз виконання бюджету Сумської області за період.....	15	
3 Вплив фінансової децентралізації на забезпечення діяльності інститутів місцевого самоврядування.....	20	
4 Напрямки зміцнення фінансового забезпечення інститутів місцевого самоврядування.....	25	
Висновки.....	29	
Список використаних джерел.....	31	
Додаток А	Функції інститутів місцевого самоврядування	32
Додаток Б	Фінансова звітність бюджету Сумської області.....	33
Додаток В	Система бенчмаркенгу фінансового забезпечення інститутів місцевого самоврядування.....	34

ДОДАТОК Е

ЛИСТ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту

Кафедра фінансових технологій і підприємництва

ЛИСТ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Студента _____
(прізвище, ім'я та по батькові)

Група _____ курс _____ спеціальність _____
(шифр групи) (номер курсу) (шифр та назва)

денної (заочної) форми навчання

Тема кваліфікаційної роботи _____

1. Оцінка керівника кваліфікаційної роботи

Критерій оцінювання	Кількість балів
I. Оцінювання змістовних аспектів керівником кваліфікаційної роботи	
Загальний рівень розкриття теми	
Відповідність роботи програмним результатам навчання	
Додержання графіка виконання роботи	
Відповідність роботи вимогам нормоконтролю	
Результат зовнішнього рецензування роботи	
Разом	

Керівник _____

(науковий ступінь, учене звання, посада)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

2. Оцінювання захисту кваліфікаційної роботи ЕК

Критерій оцінювання	Кількість балів
Теоретична та практична цінність результатів	
Презентація роботи	
Відповіді на поставлені запитання, вміння вести дискусію	
Разом	

Продовження додатка Е

3. Відомості, які вносять до протоколу роботи екзаменаційної комісії

Оцінка, балів		Загальна оцінка		
Керівника	Захисту ЕК	за 100-бальною шкалою	за 4-бальною шкалою	за системою ECTS

Завідувач кафедри

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Секретар ЕК

(підпис)

(ініціали, прізвище)

ДОДАТОК Ж

ПРИКЛАД ЗОВНІШНЬОЇ РЕЦЕНЗІЇ

Рецензія
на кваліфікаційну роботу бакалавра
за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
студент (а/ки) 4 курсу групи ФБС-61а
денної (заочної) форми навчання
Навчально-наукового інституту бізнесу, економіки та менеджменту
Сумського державного університету
Іванової Інни Іванівни
на тему «Фінансове забезпечення інститутів місцевого самоврядування»

Результати оцінювання

Критерій оцінювання	Кількість балів	Фактична кількість балів
1. Ступінь актуальності кваліфікаційної роботи бакалавра	0 – 20	
2. Глибина розкриття теми	0 – 20	
3. Уміння аналізувати досліджувану тему, чітко й логічно викладати головні аспекти проблеми	0 – 20	
4. Уміння аргументовано й логічно подавати узагальнення й висновки	0 – 20	
5. Уміння застосовувати набуті знання під час аналізу практичних і теоретичних проблем	0 – 20	
Разом		

Основні недоліки (відповідно до п. 1 – 5) _____

Продовження додатка Ж

Шкала оцінювання ЕСТС	Національна шкала оцінювання	Бальна шкала оцінювання
A	Відмінно (5,0)	$90 \leq RD \leq 100$
B	Добре (4,0)	$82 \leq RD \leq 89$
C		$74 \leq RD \leq 81$
D	Задовільно (3,0)	$64 \leq RD \leq 73$
E		$60 \leq RD \leq 63$
FX	Незадовільно (2,0)	$35 \leq RD \leq 59$
F		$RD < 35$

Загальний висновок. Робота відповідає, частково відповідає / не відповідає (потрібне підкреслити) усім нормативним вимогам, висунуті до змісту кваліфікаційних робіт бакалаврів, і заслуговує на оцінку «відмінно» / «добре» / «задовільно» / «незадовільно» та може бути рекомендована / не рекомендована до захисту, а її автор, Іванова Інна Іванівна, заслуговує/не заслуговує на присвоєння освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Рецензент

_____ (посада, науковий ступінь)

_____ (підпис, дата)

_____ (ініціали, прізвище)

Увага! Підпис рецензента обов'язково потрібно засвідчити печаткою установи.

ДОДАТОК И ПРИКЛАД ДОВІДКИ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ НОРМОКОНТРОЛЮ

ДОВІДКА про проходження нормоконтролю

Вимоги до оформлення	Порушення		Посилання на порушення (сторінки)
	систематичні	несистематичні	
Нумерація сторінок звіту	☐	☐	
Нумерація розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів	☐	☐	
Рисунки	☐	☐	
Таблиці	☐	☐	
Переліки	☐	☐	
Примітки	☐	☐	
Формули та рівняння	☐	☐	
Числові значення величин	☐	☐	
Посилання	☐	☐	
Скорочення та умовні позначки	☐	☐	
Додатки	☐	☐	

Висновок

- Нормоконтроль не пройдено. Робота не може бути допущена до захисту.
- Нормоконтроль пройдено. Робота може бути допущена до захисту.

Перевірив:

«__» _____ 20__ р. _____ / _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Продовження додатка И

Пояснення:

1. Позитивний висновок про проходження нормоконтролю є обов'язковою умовою допуску до захисту кваліфікаційних робіт.

2. Однотипну помилку, що повторюється більше ніж чотири рази, вважають системною і це є підставою для негативного висновку про проходження нормоконтролю.

3. За наявності системних помилок комісія не зобов'язана зазначати всі сторінки роботи, де відзначена ця помилка.

4. Комісія з нормоконтролю перевіряє роботу лише на відповідність нормам оформлення згідно із затвердженими кафедрою рекомендаціями та офіційними нормативними вимогами до наукової документації.

5. Відповідають за відповідність теми обраної роботи її змісту, правильність зазначення теми у структурних елементах роботи, повноту, логіку розкриття теми тощо студент і керівник кваліфікаційної роботи.

6. Дату та терміни проходження нормоконтролю затверджує кафедра.

Електронне навчальне видання

Методичні вказівки

до написання та захисту кваліфікаційної роботи
для студентів спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа
та страхування» освітньої програми
«Державні та місцеві фінанси»
усіх форм навчання

Відповідальний за випуск І. О. Школьник
Редактор І. О. Кругляк
Комп'ютерне верстання Л. Б. Рябушки

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 2,56. Обл.-вид. арк. 2,18.

Видавець і виготовлювач
Сумський державний університет,
вул. Римського-Корсакова, 2, м. Суми, 40007
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3062 від 17.12.2007.